با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

همه چیز
برای موفقیت
تو!

- دانلود رایگان آزمون های آزمایشی قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...
- دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس
- دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی (نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی
- دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی و شب امتحانی

کافیست هر فایلی که نیاز دارید را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام فارسی (کتاب تکمیلی) پایه‌ی هفتم
فصل ششم

عنوان فصل: درس چهاردهم و درس پانزدهم

از صفحه‌ی ۹۹ تا صفحه‌ی ۱۱۸ کتاب

در این فایل پاسخ فعالیت‌ها، کارهای کلاسی، تمرین‌ها و پرسش‌های فصل درس چهاردهم و درس پانزدهم آمده است.

مباحث فصل: درس چهاردهم، املای فارسی (داستان سیاوش ۶)، درس پانزدهم، روان‌خوانی (چرا زبان فارسی را دوست دارم؟)، دانستنی (آشنایی با فرهنگستان ۲)

تهیه‌شده در ایران‌توشه، توشه‌ای برای موفقیت

irantooshe.ir

فهرست پرسش‌ها

۱ صفحه ۱۰۰ · پرسش — کاربرد مصدرها و فعل‌ها ۵

۲ صفحه ۱۰۷ · نوشتاری — نابه‌سامانی خط و تلفظ: renault و women ۵

۳ صفحه ۱۰۷ · نوشتاری — حرف «غ» و عربی بودن واژه ۵

۴ صفحه ۱۰۷ · نوشتاری — تشدید و عربی بودن واژه ۶

۵ صفحه ۱۰۷ · نوشتاری — املای درست واژه‌های هم‌آوا ۶

۶ صفحه ۱۰۸ · ژرف‌اندیشی — چرایی دست‌کشیدن سیاوش از مخالفت با املا ۶

۷ صفحه ۱۱۱ · نوشتاری — تکمیل نمودار خوشه‌واژه ۷

۸ صفحه ۱۱۲ · نوشتاری — یافتن بن و گونه‌ی آن در واژه‌ها ۷

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۹ صفحه ۱۱۲ · نوشتاری — ساخت واژه‌های تازه از بن ۸

۱۰ صفحه ۱۱۵ · جست‌وجو در متن — ۱ـ «که» به معنای «بلکه» ۸

۱۱ صفحه ۱۱۵ · جست‌وجو در متن — ۲ـ برجستگی گوشتی صورت ۹

۱۲ صفحه ۱۱۵ · جست‌وجو در متن — ۳ـ جمع مکسر معرفت ۹

۱۳ صفحه ۱۱۵ · جست‌وجو در متن — ۴ـ دو تشبیه ۹

۱۴ صفحه ۱۱۵ · جست‌وجو در متن — ۵ـ دو فعل مترادف ۹

۱۵ صفحه ۱۱۵ · ژرف‌اندیشی — نوع پرسش در بیت پایانی ۱۰

۱۶ صفحه ۱۱۶ · ژرف‌اندیشی — کشورهایی که زبان رسمی‌شان فارسی است ۱۰

۱۷ صفحه ۱۱۶ · ژرف‌اندیشی — فارسی؛ پیوند اقوام ایرانی ۱۰

۱۸ صفحه ۱۱۸ · فعالیت — برابرنهاد واژه‌های بیگانه در وبگاه فرهنگستان ۱۱

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

۱ صفحه ۱۰۰ پرسش

ـ به نظر شما در زبان کاربرد مصدرها بیشتر است یا فعل‌ها؟ چرا؟

به نظر می‌رسد کاربرد **فعل‌ها بیشتر است**. دلیل‌ها:

- از هر مصدر، فعل‌های بسیار ساخته می‌شود (برای نمونه از «رفتن»: می‌روم، رفتم، خواهم رفت، برو، رفته‌ام و...)؛ پس شمار صورت‌های فعلی بسیار بیشتر از مصدرها است.
- هر جمله‌ی کامل دست‌کم یک فعل دارد و فعل «هسته‌ی» جمله است؛ ولی مصدر در همه‌ی جمله‌ها نمی‌آید و نقش اسم دارد (مانند «خواستن توانستن است»).
- مصدر زمان، شخص و شمار ندارد و برای بیان کار در زمان و برای کسی مشخص، ناچار از فعل استفاده می‌کنیم.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۲ صفحه ۱۰۷ نوشتاری

۱ـ دکتر پرویز ناتل خانلری، ادیب و زبان‌شناس نامدار، می‌نویسد: «شاید دو زبان انگلیسی و فرانسه بیش از همهٔ زبان‌های جهان دچار اختلاف تلفظ و خط باشند.» (زبان‌شناسی و زبان فارسی، ص۲۵۴) این نابه‌سامانی را در واژهٔ فرانسوی «renault» (خودروی رنو) و واژهٔ انگلیسی «women» نشان دهید.

- **renault**: این واژه «رنو» (rəno) خوانده می‌شود. حرف‌های **l** و **t** پایانی خوانده نمی‌شوند و دو حرف **au** تنها یک آوای «o» (ُ) می‌دهند؛ یعنی هفت حرف نوشته می‌شود ولی تنها چهار آوا (ر، ِ، ن، ُ) شنیده می‌شود.
- **women**: این واژه «ویمین» (wimin) خوانده می‌شود. حرف **o** در آغاز آوای «ی» (i) دارد، در حالی که در بسیاری از واژه‌های دیگر آوای «آ/ُ» می‌دهد؛ حرف **e** نیز آوای «ی» دارد. پس نوشتار با تلفظ هماهنگ نیست و برای یک آوا چند حرف و برای یک حرف چند آوا داریم.

۳ صفحه ۱۰۷ نوشتاری

۲ـ آیا وجود حرف «غ» در واژه نشان‌دهندهٔ عربی بودن آن واژه است؟ چرا؟

نه. آواهای مانند «غ» در فارسی کهن هم وجود داشته و بسیاری از واژه‌های اصیل فارسی نیز «غ» دارند؛ مانند **تیغ، باغ، دروغ، مرغ، داغ، چراغ، دماغ**. چنان که آقای یزدی در داستان گفت، این واژه‌ها نشان می‌دهند صدایی شبیه «غ» در فارسی هم بوده است. پس تنها با داشتن «غ» نمی‌توان واژه را عربی دانست.

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۴ صفحه ۱۰۷ نوشتاری

۳ـ آیا به صرف بودن تشدید در یک واژه می‌توان گفت آن واژه از زبان عربی به زبان فارسی راه یافته است؟ به چه دلیل؟

نه. تشدید تنها ویژه‌ی واژه‌های عربی نیست و واژه‌های فارسی اصیل هم تشدید دارند؛ مانند **پلّه، گلّه، بچّه، خرّم، غرّش**. بنابراین فقط از روی تشدید نمی‌توان درباره‌ی عربی بودن واژه داوری کرد.

۵ صفحه ۱۰۷ نوشتاری

۴ـ می‌دانید که املای برخی واژه‌های هم‌آوا (واژه‌هایی که تلفظ یکسان دارند) با یکدیگر تفاوت دارد. چگونه می‌توان املای درست واژه‌های هم‌آوا را از بافت جمله تشخیص داد؟

با توجه به **معنی و کاربرد واژه در جمله** (بافت جمله) و همچنین به کمک همخانواده‌های آن می‌توان املای درست را یافت. برای نمونه:

- «صواب» (درست) و «ثواب» (پاداش): در جمله‌ی «کار تو صواب است» معنی «درست» مناسب است و با «ص» نوشته می‌شود، ولی در «این کار ثواب دارد» معنی «پاداش» است و با «ث» می‌آید.
- «حلال» (روا، جایز) و «هلال» (ماه نو): «غذای حلال» ـ «هلال ماه».
- «حیات» (زندگی) و «حیاط» (محوطه‌ی خانه): «حیات جاودان» ـ «حیاط خانه».

۶ صفحه ۱۰۸ ژرف‌اندیشی

ـ با توجه به شناختی که از شخصیت سیاوش پیدا کرده‌اید، به نظر شما چرا او از موضع‌گیری سرسختانه‌اش در برابر املا دست برداشت؟

سیاوش نوجوانی صادق، حساس و منطقی است و به شعر و ادبیات عشق می‌ورزد؛ او از روی تنبلی با املا مخالف نبود، بلکه برای مخالفتش دلیل منطقی داشت (دشواری خط و نوشتن یک آوا به چند شکل). به همین دلیل وقتی آقای یزدی با زبان مهربان و استدلال درست توضیح داد که:

- خط فارسی نسبت به خط پهلوی ساده‌تر شده و با آواهای فارسی هماهنگ شده است؛
- همه‌ی خط‌های جهان (انگلیسی، فرانسه و...) دشواری دارند؛

- با شناختن «همخانواده‌ها» می‌توان املای واژه‌ها را بدون حفظ کردن یکی‌یکی آموخت؛

سیاوش دریافت که راه‌حل وجود دارد و دشمنی با املا لازم نیست. او انسانی حقیقت‌جو و منصف است و چون پاسخ قانع‌کننده شنید، موضعش را تغییر داد و نسبت به املا احساس دلبستگی کرد.

۷ صفحه ۱۱۱ نوشتاری

۱ـ نقطه‌چین‌ها را در نمودار زیر پر کنید.

روش: واژه‌های ساخته‌شده از بن‌های مصدر را در جای‌های خالی بنویسید. بن مضارع (اکنون) و بن ماضی (گذشته) را از مصدر می‌گیریم (حذف «ـَن» پایان مصدر: بن ماضی؛ و سپس بن مضارع) و با آنها واژه می‌سازیم. نمونه برای مصدر «ساختن» (بن ماضی: ساخت، بن مضارع: ساز):

بن	واژه‌های ساخته‌شده
ساز (مضارع)	سازنده، سازش، سازه، سازگار، سازمان، سازگاری
ساخت (ماضی)	ساخته، ساختار، ساختمان، ساخت

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۸ صفحه ۱۱۲ نوشتاری

۲ـ درون جدول زیرین، بن و گونهٔ آن را در واژه‌ها نشان دهید و بیفزایید از چه مصدری است.

گام‌ها: ۱) بخش بن را در واژه بیابید؛ ۲) با افزودن «می» و شناسه («ـَم») آن را به فعل تبدیل کنید: اگر زمان حال بود، بن مضارع است و اگر گذشته بود، بن ماضی؛ ۳) مصدر را بنویسید. نمونه‌هایی که در درس آمده است:

ایران توشه
توشه ای برای موفقیت

واژه	بن	گونه‌ی بن	مصدر
سازش	ساز	مضارع (می‌سازم)	ساختن
کوشش	کوش	مضارع (می‌کوشم)	کوشیدن
آفرینش	آفرین	مضارع (می‌آفرینم)	آفریدن
خواهش	خواه	مضارع (می‌خواهم)	خواستن
تابش	تاب	مضارع (می‌تابم)	تابیدن
آفریده	آفرید	ماضی (آفریدم)	آفریدن
آفریدگار	آفرید	ماضی (آفریدم)	آفریدن

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir

۹ صفحه ۱۱۲ نوشتاری

۳ـ برای هریک از واژه‌هایی که در پی می‌آید، افزون بر آنچه ما نوشته‌ایم، دست‌کم پنج واژهٔ دیگر بسازید.

با گرفتن بن مضارع و بن ماضی مصدر و افزودن پسوند یا واژه‌ی دیگر می‌توان خوشه‌واژه ساخت. نمونه‌ها:

مصدر	بن	واژه‌های ساخته‌شده (دست‌کم پنج)
گفتن	گو / گفت	گفتار، گفتگو، گوینده، گفته، گویش، گفتنی
نوشتن	نویس / نوشت	نویسنده، نوشته، نوشتار، نویسه، نویسندگی، نوشتاری
دانستن	دان / دانست	دانش، دانشمند، دانا، دانشجو، دانشگاه، دانستنی
آموختن	آموز / آموخت	آموزش، آموزگار، آموزنده، آموخته، آموزشگاه، آموزشی

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۰ صفحه ۱۱۵ جست‌وجو در متن

شماره‌های ۱ تا ۵ را در متن روان‌خوانی بیابید.

۱ـ جایی از متن که حرف «که» به معنای «بلکه» به کار رفته باشد:

«که» به معنای «بلکه» جمله‌ی بعد را در برابر جمله‌ی منفیِ پیش از آن می‌آورد و می‌توان آن را با «بلکه» عوض کرد (مانند «نه تنها فارسی را دوست دارم، که برای آن جان می‌دهم»). در متن درس، جمله‌ای را بیابید که پس از یک جمله‌ی منفی با «که» ادامه یافته باشد.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۱ صفحه ۱۱۵ جست‌وجو در متن

۲ـ برجستگی گوشتی دو طرف صورت که میان چشم، فک، گوش، بینی و دهان قرار دارد؛ لُپ:

واژه‌ی هم‌معنای «لُپ» در متن **«گونه»** است (گونه: بخش گوشتی دو طرف صورت).

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۲ صفحه ۱۱۵ جست‌وجو در متن

۳ـ جمع شکسته (مکسر) معرفت:

جمع مکسر «معرفت» **«معارف»** است (معرفت ← معارف).

۱۳ صفحه ۱۱۵ جست‌وجو در متن

۴ـ دو تشبیه در بندی که با جملهٔ «این زبان فارسی است...»، آغاز می‌شود:

در این بند، زبان فارسی (مشبه) به چیزهای زیبا و دوست‌داشتنی (مشبه‌به) مانند شده است؛ مانند «زبان فارسی مانند باغی است...»؛ دو تشبیه را در همان بند بیابید و به شکل «زبان فارسی ← مانند ← ...» بنویسید.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۴ صفحه ۱۱۵ جست‌وجو در متن

۵ـ یک جفت واژه‌ی مترادف که هردو فعل باشند:

در متن درس به دنبال دو فعل هم‌معنا باشید که در کنار هم آمده‌اند؛ مانند «سرودن / سراییدن» یا «گفتن / سخن راندن».

ایران توشه
توشه راهبری موفقیت

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۵ صفحه ۱۱۵ ژرف‌اندیشی

۱ـ در مصراع دوم از بیت پایانی متن ـ که سرودهٔ کمال‌الدین اصفهانی است ـ چه نوع پرسشی به کار رفته است؟ چرا؟

پرسش **بلاغی (انکاری)** است؛ زیرا شاعر در پی دریافت پاسخ نیست، بلکه می‌خواهد با پرسش، مطلبی را با تأکید بیان کند و پاسخ آن برای خواننده روشن است.

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

۱۶ صفحه ۱۱۶ ژرف‌اندیشی

۲ـ از میان کشورهایی که نامشان در درس آمده، زبان فارسی امروزه زبان رسمی کدام کشورهاست؟

- **ایران** (فارسی)
- **افغانستان** (فارسی دری، یکی از دو زبان رسمی)
- **تاجیکستان** (فارسی تاجیکی)

در کشورهایی مانند هند، ترکیه و پاکستان، فارسی روزگاری زبان دربار و ادب بوده، ولی امروزه زبان رسمی نیست.

۱۷ صفحه ۱۱۶ ژرف‌اندیشی

ـ به نظر شما در درازنای تاریخ ایران، چگونه زبان فارسی مایهٔ پیوند و همبستگی اقوام ایرانی بوده است؟

نمونه‌ی پاسخ: ایران سرزمین اقوام گوناگون (فارس، کرد، لر، ترک، بلوچ، عرب و...) است. زبان فارسی در طول تاریخ زبان مشترک ارتباط، دیوان و دربار، علم و ادب و آموزش بود و اقوام برای گفت‌وگو با یکدیگر از آن بهره می‌بردند. شاهکارهای ادب فارسی (مانند شاهنامه، گلستان، دیوان حافظ و مثنوی) که شاعران و نویسندگان از اقوام گوناگون سروده‌اند، میراث مشترک همه‌ی ایرانیان است. این زبان با ایجاد فرهنگ و تاریخ و باورهای مشترک، همبستگی ملی را نگه داشته و حتی در هنگام فرمانروایی بیگانگان، هویت ایرانی را پاس داشته است.

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت

۱۸ صفحه ۱۱۸ فعالیت

ـ با جست‌وجو در وبگاه فرهنگستان زبان و ادب فارسی (به نشانی persianacademy.ir) یا «دفتر واژه‌های مصوب فرهنگستان»، برابرنهاد واژه‌های بیگانهٔ پایین را بیابید.

فهرست واژه‌های بیگانه‌ی کتاب در دسترس نیست؛ نمونه‌هایی از واژه‌های بیگانه‌ی رایج و برابرنهاد مصوب فرهنگستان:

واژه‌ی بیگانه	برابرنهاد مصوب
کامپیوتر	رایانه
اینترنت	اینترنت (جاافتاده)؛ شبکه‌ی جهانی: وب
موبایل	تلفن همراه
فایل	پرونده
دیتابیس	پایگاه داده
اپلیکیشن	برنامه‌ی کاربردی
لپ‌تاپ	رایانه‌ی کیفی / رایانه‌ی دستی

این جواب ممکن است دقیق نباشد.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.
irantooshe.ir
ایران توشه
توشه ای برای موفقیت